

ניכר כאן בעליל שהדברים הם השקפה חב"דית לעומת השקפת חסיד אמדור. דברים אלו האחרונים הם מתניא פרק ג', ובעיקר הם משקפים את דעתו המובהקת של מורו של המחבר – האדמו"ר האמצעי מליובאוויטש שכתב כידוע ספר "קונטרס ההתפעלות"³⁹ ללבן ולברר שכל התפעלות מדומה אינה עבודת ה'.

במדה רבה כותב ר' יוסף שהוא בעצמו עבר תהליך כזה, שקודם היה מתפעל מהתפעלות של צדיק, הלא הוא רבו הראשון בחסידות, אך אחר כך כאשר קיבל מתלמיד אחר של המגיד ממעזריטש, הבין שאין זאת התפעלות לאדם בינוני, כדבריו (בתגובה יא):

"אך מ"ש [החבר] "לצעוק בכל כחו כו"⁴⁰ נתן מקום לטעות שאינו מבין בפנימיות ותופס הדברים כפשוטן שהעיקר שיהי' הצעקה בכל כחו עד שיהי' עיף כו' ובלי שום השכלה במוחו באיזה בטול לאלקות והוא הצעקה מחיצוני' הלב גשמי. ומה שנדמה לו שהוא מתפעל מאלקות הוא דמיון שוא ומוטעה מאוד, כאשר קרה לי אחרי רואי את הצדיק [רבי לוי יצחק] דזאלחיב שמתפלל בהתפעלות וצעקה גדולה, אחזתי ג"כ דרכו לצעוק בכל כחו בלי שום השכלה במחשבתי עד שדברתי עם תלמיד הרב המגיד דמעזריטש⁴⁰ והראה לי טעות שלא לדמות עצמי וגפש שפלה וקטנה בקטנות המוחין לגדולי' אשר בארץ המה שהם בעלי נשמות גבוהות ומוחין דגדלות שכל התפעלות וצעקות הגדולי' [אנם מבלבלי'ם] מחשבתם ודבקותם לה' אחד, אבל אנו קטני דעת אפשר שהצעקה מבלבל מוח ומחשבה ולא יכול לחשוב שום מחשבת אלקות, לזה צריך להיות מתון בדבר לראות שלא תהי' צעקה חיצוני', ואחר שיש בזה הרגשת עצמו בהתפעלות בקל לטעות עצמו בזה, ומסר לי סמנים להכיר ולהבדיל בין אור לחושך, בין התפעלות לב בשר מחמימות נבעיות שבלב ובין התפעלות אלקות, ודבר זה א"א לבאר במכתב כ"א מפה לאזן שומעת בבואך כאן".

הוא אומר, שהמחבר יצר ב'ויכוחא רבה' דמות חב"דית - ר' יוסף נעמירוב שמו - שקודם כל נהפך לחסיד - לא חבד"י כשהכיר את אביר ההתפעלות האלוקית, הגאון הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב, אך אחר כך הכיר את מהות התפעלות החב"דית. המחבר אף פעם אינו מזהה אותה באופן מוצהר עם חסידות חב"ד, אך המתבונן היטב יבין שבעצם זוהי מהותו ותפיסת עולמו ועליה ירמזון הדברים.

39. המעניין הוא, שכבר ראינו לעיל שהמחבר ר' יעקב קאדאניר היה תלמידו של הרה"ק ר"א משטראשיעלע נ"ע וכידוע שסלע המחלוקת בין הרה"ק משטראשיעלע לבין הרה"ק אדמו"ר האמצעי, היה בניגון מהות התפעלות, שלפי הרה"ק משטראשיעלע כל התפעלות לטובה, אך אדמו"ר האמצעי נקט שרק התפעלות המיוסדת על אדני ההתבוננות האמיתית, היא התפעלות אמיתית. על הבדלי שיטתם ראה 'היכל הבעש"ט' גליון כד עמ' קכב ואילך.

40. הכוונה כאן לשיטת וגישת חב"ד לעומת ההתפעלות מכחו של הצדיק.